

MAGYAR KURIR

B é t s, Jun. 7 - dikén.

Itt következnek azok a' Felséges négy Pátensek, mellyek *Bétsben* a' múlt kedden közönségessé tétettek: —

Mi Első Ferentz, isten' kegyelméből Austriai Császár, etc, etc. —

Azok az erőszakos rázkodások, mellyek a' lefolyt 25 esztendőök alatt Európát tépték szaggatták, minket a' mi Országlásunknak kezdetétől fogva oly terhes és hosszas hadakozásokba bonyolítottak vala, a' mellyek miatt a' Monárkhiának megtartatása 's magában való fennállása — egy szóval minden fenyegettetett, — a' minek az Országlókra és népekre nézve legbetsesebbnek kell lenni. Nem volt módunk benne, 's nem is eshetett-meg, hogy népeinket, valamelly erőlködve való iparkodástól megkímélhessük. Hogy a' Státusnak egész erejét használni lehessen, olyan költségre vala szükség, melly a' Státus' polgárjainak adózásbéli tehetségét sokkal feljűl haladta. Népeink' bizodalomához folyamodtunk. A' mesterséges pénzjegyek módot szolgáltatottak arra, hogy a' szorgató szükséghez szabván magunkat, arra a' veszedelmes tusakodásra elégségesek legyünk, a' melynek győzedelmes végződése a' Monarkhiát a' tölle elszakasztatott tartományoknak telyes birtokába vissza helyhezette, 's annak bátorságát 's magában való fennállását újabban megfundálta.

A' mi első gondunk a' vala már most, hogy a' pénznek özszezavarodott állapotját rendbe szedjük, 's már még az utóbbi békességes alkudozások alatt az erre megkívántató eszközöknek előre való elkészítetésekön forgattuk elménket. A' következő megfelelt iparkodásainknak. Különös megnyúgtattatásunkra szolgál, hogy olyan eszközökhöz való nyúlhatásra módot látunk, mellyek, a' mellett, hogy hűséges alattva-

lóinknak jusaikat és igasságos kívánságaikat gondos megkíméléssel való tekintetbe vesszük, a' célnak elérésére vezérlenek benünket. Az általunk választatott eszközök mellett derék népeinknek önkéntvaló együtt munkálódásokon építünk, 's számot tartunk ahoz a' bizodalomhoz, melly a' mi rendeléseinknek közelébről lejendő megemérése 's ezeknek következése által, tökéletesen meg fog fundáltatni. Ezen meggyőződéssel meghatározzuk és rendeljük, mint következők: —

§. 1. Valamelly új papirospénz, erőltetett bettsel és járással, mostantol fogvást többé soha ne beszittessék, 's a' most közkezenjárok semmi módon ne szaporittassanak. Ha rendkívül való környülállások oly költséget találnak okozni, mellyek a' Státusnak rendszerént való finántziai eszközeit feljűl haladják: ezen esetben azon leszen a' Finántziai Administrátzió, hogy ezen költségeket, a' nélkül, hogy valaha erőltetett járású papirospénzel élne, újabb és egyéb rendkívül való segedelemeszközök által pótolja - ki.

§. 2). A' most meglévő papirospénz, szabadakarat szerént való útonmódon, meg nem szűnő folyamattal, fog a' közkezen való járásból kivétettetni, 's a' pénznek járasa, a' Conventziószerént veretődő értzpénznek fundamentomára visszavitetteni.

§. 3. A' jelenvaló hirdetésnek napjától fogva megengedtetik, hogy irás által Conventziós 's egyéb arany 's ezüst vagy papirospan való kötések tétetethessenek. Ezen kívül, tsakugyan egész erejében megmarad még most az 1811-ben Febr. 20-dikán költ Pátensnek 9-dik tzikkelye

§. 4. Hogy a' papirospénz béváltatását illető célzást minden erőltetéstől szabad, 's egyszersmind a' papirospénz birtokosainak

a' lehetőségig hasznos eszközök által lebeszen elérni, nekik az ő papiospénzek' elváltására két utak ajánlatnak, tudni illik: *először*, hogy részint fizetésreútasító levelekért (*Zahlungsanweisungen*) mellyeket akár mikor pengőpénze tehetnek; részint pedig kamatot (interest) hozó Státus obligatziókért váltsák-bé, *másodszor*, hogy egy felállítandó *Nemzeti Bankóba*, melynek elintéztetése a' következő paragrafusokban fejeztetik-ki, mint *Aktziák*at úgy tegyék-bé papiospénzeiket. —

§. 5. Ehez képest minden papiospénzel bíró ember, a' maga papiospénze' névszerént való mennyiségének *két hetedrész*ért *Bankó-nokákat*, mellyek egyszersmind felállítandó *Váltókassa* által akár mikor ki fognak, ha kívánják a' tulajdonosok, conventziós pénzel fizettetni, *öt heted rész*ért pedig oly Státusobligatziókra való útasításokat, a' mellyek conventziós pénzben szától egy forintot hoznak, kaphat, vagy pedig ugyan azon papiospénzt, az ezen *Pátensben* alább meghatározott *Bankó-aktziákká* változtathatja.

§. 6. A' papiospénznek béváltatása egy *Privilegiált Nemzeti Bankóra* bízattatik, melly az itt következő paragrafusokban előadatott, és egy ma kibotsáttatott más *Pátens* által körülállásosan megmagyaráztott határozások szerént, *Bétsben* felállítatni fog. Mindazonáltal, hogy a' béváltás addig is minden haladás nélkül folyhasson, a' Státusadminisztráció, *Julius 1-ső* napjától fogva a' 11-dik paragrafusban meghatározott időpontig, midőn a' *Bankó* illendő módon felállítatva lesz, egy e' végre ideigvalóképpen kirendeltetendő *Adminisztráció* által fogja az ezután *Bankó-Társaságnak* nevében 's éppen azon principiumok szerént, mellyeket a' *Bankó* követni fog, a' béváltást véghez vitetni.

§. 7. A' *Bankó*nak elrendeltetése a' következő tárgyakra terjed-ki: — 1)ször. A' *Finanzadminisztráció* által odaadódó vagy

egyéb módon hozzáfolyó pengő kész pénznek mennyiségéhez képest, *Bankó-Noták* nevezete alatt, kifizetésreútasító czédulákat ad-ki, mellyeket azoknak tulajdonosaik, mikor akarják, az e' végre *dótáltatandó béváltó kassánál*, mindenkor, azoknak telyes mennyiségek szerént, pengő pénzért bétserelhetnek, 's e'képpen ezen *Bankó-noták* segedelme által a' közkezen forgó papiospénzt lassanlassan bészedi; — 2)ször. A' kezében lévő kézpénz által, bátorságos, váltó vagy egyébféle kereskedésbéli leveleket fizet-ki; — 3)ször. Ha munkájának további folytatása után a' kezében lévő tőkepénz szélesebb kibotsátkozást is megenged, telyes bátorságú vagyonokra (tulajdonokra, realitásokra) is pénzt ad-ki, költsön; — 4)ször. A' Státus' *Adminisztrációja* által a' végre reá bízott *Eltörő Fundast*, hogy annak segedelme által, a' jelenvaló (finanziái) munkálódásból származandó Státusadósság, a' mellyért kamatot kell fizetni, lassanként eltöröltessék, adminisztrálja.

§. 8. Ezen *Bankóinstitutum* tehát négy részekre (szakaszokra), *Czédulabankóra*, *Fizetőbankóra*, *Zálogok' bankójára*, 's *Eltörő Adminisztrációra* oszlik. Szorosabb intézetei 's határozásai ezen institutumnak az ugyantsak ma kiadatott különös *Pátensben* előadattattak, 's még ezután egy e' végre készüendő elrendeltetés által minden körülállásai szerént megmagyaráztatnak.

§. 9. A' *Bankó*, mihelyest helyreállott, mint egy privilegiált magános institutum, azon *Aktzionáriusoknak*, kik az abbavaló bététel által annak megfundáltásában részt vessznek, telyes tulajdonjokká válik, 's ezen tulajdonságo szerént minden törvényes esetekben a' polgári törvénynek közönséges rendelkezései szerént kell vele bánni.

§. 10. A' *Czédula*, a' *Fizető*, és a' *Zálog-bankó* fundusa, a' *Finanziái Adminisztráció* által neki adatandó pengő pénzbeli summákon kívül, 50,000 *Aktziákból* formáltatik, mellyek közzül mindenikért papi-

papirospénzben 2000 és Conventziós pénzben 200 forintot kell letenni. Az azért kiadandó Aktziák just adnak a' bétévőnek a' Bankó' nyereségből való hasonló részesülésre. A' Bankó, Obligatziókat kap a' Státus' Administratziójától a' bététetendő Aktziákból bégyülendő 's ekképpen általa eltöröltetendő papirospénzért, a' melly Obligatziókért száz forintot *harmadfél* kamatot veszen. E' szerént, állani fog az Aktzió-nariusok' haszna, *először* a' beadott papirospénztől való kamatban, *másodszor* abban a' nyereségben, melly a' Bankóba, az abba beadatott Conventziós pénznek váltó levelek 's költsönadások' kifizetésére való fordittatásából, fog bégyülni.

§. 11. Mihelyest ezer Aktziák beadatva lesznek, azonnal hozzá fog a' Bankó minden foglalatosságaihoz. Ezen időig az ő *Czédulabankoi* foglalatosságai a' 6-dik paragrahusban említettett, 's a' Pátensben szorosabban meghatározott Administratzió által folytattatnak.

§. 12. Azon idő alatt, melyben a' Bankó helyett, annak tökéletes felállásáig ez az ideig való Administratzió folytatja a' munkát, ezek lesznek az ő foglalatosságai: — 1). Hogy a' béváltásra beadatott papirospénzt által vegye, 's azért az 5-dik es 13-dik paragrahusokban megmagyaráztatott mérseklés szerént, Bankónotákat és Státusobligatziói-czédulákat adjon - ki; — 2) Hogy a' Bankóba bététetődő summákat bévegye, 's azokért Aktziákat adjon a' bévivőnek; — 3). Hogy az ezen két úton befolyó papirospénzt összegyűjtse, időről időre eltörölje, 's eltörléséről közönséges számot adjon; — 4). 'S hogy a' kamatos adósságokra nézve az *Eltörlő Fundusnak* kezébe adatott jövedelmeket, adminisztrálja, és az Obligatzióknak béváltására fordítsa. Attól az időponttól fogva, hogy a' Bankó a' 11-dik paragrahus szerént a' maga foglalatosságait telyesen folytatni elkezdi, mind ezek az itt előszámlált foglalatosságok, ezen Bankó' munkálódása alá tartozó minden

egyebekkel egyetemben, egy oly Adminisztratzióra bizattatnak, mellyet magok az Aktzionariusok tesznek. bé és a' melly ezen institútum' céljának 's fundamentomos elintéztetésének, egészen megfelel.

§. 13. A' legkisebb summa, mellyért a' béváltás' útján, Bankónotákat és Obligatziókat lehet kapni, *Váltó* és *Anticipáló* czédulákban 140 forintból állhat, 's a' summák, mellyek a' béváltásra vitettetnek, olyanok legyenek, mellyeket ezen számmal (140-nel) fel lehet osztani. Ezen summákért minden 140 forintért adnak a' bévivőnek 40 forintos Bankó-notát és egy *Útasító* czédulát, mellyért ő a' Státus' adósságainak közönséges kassájától azonnal 100 forintos Státusobligatziót kap, 's azért *1 per Cent* kamatot veszen esztendőnként.

§. 14. A' Bankónotáknak, Conventziós bets szerént való pengő pénzért lejendő felváltatása a' Bankónotáknak kiadattatásokkal egygyütt kezdődik, 's a' Bankó soha nem fog több *Notát* kiadni, mint a' mennyit a' Bankónotáknak béváltatására határozatva lévő és nálla találtató fundus megenged.

§. 15. A' papiros pénz' béváltatására rendeltetett Bankónotáknak bátorságossá való tétettetések végett, mind azok a' summák mellyeket a' Státusnak alkuszerint idegen Hatalmasságok *Czetnek*, 's a' Státus' kassájából is azok a' pengőpénz summák, mellyek nélkül ez ellehet, a' Bankónak által adattatnak. Nagyobb bátorságnak obáért általadattatnak még különös zálogképpen a' *Czédula-Bankónak*, a' Státus' minden bányái 's ezeknek nyereségeik, a' mely dolgról egy minden formalításokkal bíró *Diploma* fog készítettetni.

§. 16. A' Bankónoták a' törvények által megesmértetett fizető eszközöknek lenni nyilatkoztattatnak, a' mellyekkel való élés mindazonáltal a' magános emberek között való adásvevésben, a' nélkül, ezeknek egymással való költsönös megeggyezésektől fog függeni, hogy azokat kényszerítve elvenni köteleztetnének A' Státus' Administratziója minden

kassákba a' Conventziós pénzel egyformá-
log elveszi 's némely adófizetésekben még
kényszerítve is kivánni fogja őket.

§. 17. Mivelhogy a' papirospénznek bé-
váltatása az előrebotsátott határozások sze-
rént szaporítani fogja a' Státusnak azon adós-
ságát, a' mellyért kamatot kell fizetni, er-
re nézve egy *Eltörlő Fundus* is állittatik-
fel az ebből származandó új Státusobligátzi-
ókra nézve, 's annak Administrálása a' Ban-
kóra bízattatik. E' végre egy bátorságossá
tévő *Diplomát* kap a' Bankó egy millió Con-
ventziós forintokból álló esztendőnként va-
ló jövedelemről, mellyet hónaponként va-
ló részekben veszen-fel, és az újabban ki-
adóó Obligátzióknak béváltatásokra for-
dit. A' béváltatott Obligátziókat az *Eltörlő
Fundusnál* leteszi, hanem azoknak kamat-
jait ezen fundusnak számára felvévén, ezen
kamatokat is hasonlóképpen oly Obligátzi-
ókra fordítja, a' mellyek ezen kamatos
adósságnak eltörlését (amortizátzióját) tár-
gyazzák.

§. 18. Az ezen Pátensben kijelentetett
foglatatosságoknak kezdetét, a' Bankónoták
és Obligátziók' formáját 's felosztatását, to-
vábbá az ezen előre való elintéztetődéshez
képpent felállandó kassákat és hivatalokat,
valamint szintén azon változásokat is, mel-
lyek a' Státus' jövedelmének beszédésében
ezen új systemáhozképpent szükségeseknek
találtatni fognak, illető minden szorosabb
meghatározások, különös Pátensek által
fognak közönségessé tétettetni.

Költ a' mi fő és lakó városunkban Béts-
ben, Junius' 1-ső napján, az ezer nyoltz-
száz tizenhatodik esztendőben, 's országlá-
sunknak huszonegyedik esztendejében.

F e r e n t z.

Gróf *Ugarte Aloysius*, Csehországi
fő 's Austriai első Cancellarius.

Gróf *Lazanzky Prokop*.

Báró *Geislern Nep. János*.

* Az ő Cs. K. Felsége' tulajdon parantso-
latjára —

Zweygelt János Christoph.

M i E l s ő F e r e n t z , e t c , e t c .

A' mi ma kiadott Pátensünk által,
azon eszközökhözképpent, mellyeket mi a'
pénz' állapotja rendjének helyreállittatásá-
ra nézve meghatároztunk, egy *Nemzeti Ban-
kónak* felállittatását parantsoltuk, 's annak
céljait és foglatatosságait is, közönségeskép-
pen kimagyaráztuk. Ezen Parantsolatunk-
hozképpent az itt következő szorosabb hatá-
rozásokat állitjuk - meg:

§. 1. A' Bankó - institútum, melynek mi
Privilegiált Austriai Nemzetibankó neveze-
tet adunk, azonnal hogy az ahoz kivántató
Aktziáknak száma összegyűjtetett, haladék-
nélkül fogjon hozzá a' maga munkájához,
addig pedig a' jövő Julius 1-ső napjától
fogva, mint *Czédula - bankó* úgy folytassa
munkalkodását, és egy ideig való *Diréktzió*
áljon - bé képében, mellynek a' következő
paragraphusok szerént kell formáltatni.

*I - s ő szakasz. A' Nemzeti Bankónak
felállittatásáról es belső elrendeltetéséről.*

§. 2. Ezen célra, a' Béváltó és Eltörlő
égygyesült Deputátzióknak, a' Bétsi Nagy ke-
reskedők' társaságának, 's a' Polgári keres-
kedő rendnek tagjai és a' Bétsben lakó
privilegiált Fabrikások között, nyoltz,
ideigvaló Bankódirektorok választatnak - ki
haladék nélkül, kik a' Bankóinstitútum' el-
ső felállittatását elintézik, 's minden elő-
készületeket mellyek ezen institútumnak
tökélletes felállítására megkivántatnak, meg-
tesznek. A' megnevezett négy gyűlések
közzül tehát mindenik hat-hat tagot fog
jovallani, hogy azok közzül kettő-kettő
a' szokott útmódokszerént a' Direktori
helyeket elfoglalja, a' melly helyekre va-
ló kinevezést mi a' hat-hat projektált sze-
mélyek közzül, magunknak fenntartjuk.

§. 3. A' nyoltz Direktorok a' magok ki-
neveztetése után azonnal özsze gyűlnek,
's magok közzül voksok' többsége által há-
rom Kandidátusokat projektálnak, kik kö-
zül mi egygyiket a' Bankó' kormányozója-
vá nevezük, ki is a' Bankódirektorok kö-
zött

zött az első helyet elfoglalja 's ezeknek minden tanátskozásaikban elől ül.

§. 4. A' Bankódirektorok és a' Kormányozó, a' magok kineveztetése után egy általunk kineveztetendő Biztos előtt megesküsznek, hogy magokat azon útasításokhoz fogják szorosán tartani, mellyeket mi a' Bankoknak elrendeltetésére, elintéztetésére, a' papirospénznek béváltatására, 's az elkörlő Fundusnak administ. a. tatására nézve, meghatároztunk.

§. 5. Mindjárt azután, az elő forduló foglalatosságoknak felosztására 's a' végrehajtás' módjára, 's mind azokra a' tárgyakra nézve, mellyek a' papirospénz' béváltására határozatva lévő Czedulabankónak előre való tulajdonságaihoz képpent a' Bankóinstitútum' belső elintéztetését illetik, a' Finantzministeriummal tanátsot tartanak, és a' Bankóinstitútumot a' neki adatott kiterjeszkedés szerént mind addig kormányozzák, míg ezer Aktziák bégyülnek.

§. 6. Mihelyest a' bétételekből ennyi számú Aktziák öszszegyültek, ekkor az Aktzionáriusok' tulajdonává leszen a' Bankóinstitútum, 's mint egy privilegiált magános institútum, hozzá kezd a' maga elrendeltetésével öszszeköttetve lévő foglalatosságoknak folytatásához.

§. 7. Hogy ezen időpontot szorosán meghatározni 's a' Bankó' formális felállittatását lehetőképpen siettetni lehessen, az ideig való Direktzió haladék nélkül egy különös kassát nyit-ki a' beadatandó Aktziáknak beszédésére.

§. 8. Ezen kassából, papirospénzben 2000 forintokért 's 200 Conventziós forintokból álló hozzáadásért, Aktziákat lehet kivenni. A' beadás' könnyebbítettetésére nézve megengedtetik, hogy fertály esztendőnként egyenlő részekben is megeshessék a' bététel. Hanem az ilyen részenként való bététel által csak akkor nyeri-meg a' beadó az Aktzionáriusságot, mikor az egész summát bétette. Ha a' summának utolsóbb részei a' meghatározatott esztendő alatt le nem té-

tetnek, az előbb bétett részek elvesztek a' Bankó' hasznára.

§. 9. Ha a' bétett Aktziák' száma ezerre telik, ekkor minden Aktzionarius egyegylaistromot kap az ideig valóképpen kineveztetve lévő Bankódirektoroktól, a' melly laistromban minden Aktziák' tulajdonosának neve feltaláltatik, azzal egygyütt, hogy ki mennyi Aktziát vett, a' melly laistrom arra való leszen, hogy abból, írásban való voksolás 's a' voksoknak többsége által, ötven tagokból álló Biztosság neveztessek - ki. Ezen választás' munkájában minden Aktzia egy vokst ad, melyhez képpent minden Aktzionarius annyi voksal fog bírni, a' hány Aktziát vett.

§. 10. A' Biztosság tagjává minden Aktzionarius választatbatik, a' ki Austriai Státuspolgár, 's az Austriai Státusokban lak-hellye van.

§. 11. Az ekképpen választatott Biztosság az ideig való Bankódirektorokkal 's az általunk kineveztetendő Biztosokkal öszszegyülekeznek, azért, hogy a' maga tagjai közzül tizenkettőt kinevezzék, kik a' mi Biztosainknak egygyüttvaló munkálkodásával a' Bankó regulazását tökéletesen elintézzék 's ezen elintéztést előnkbe terjeszszék.

§. 12. Ezen regulazásnak egygyik nevezetesebb részét fogjatenni a' Bankótársaság' képviselésének meghatározása, 's a' Bankóinstitútumnak administralása 's kormányozása. Mihelyest a' Bankóadministraltzió ezen regulaztatás szerént felállittatott, a' 2-dik paragraphusban megneveztetett ideigvaló Direktzió és a' 3-dik szerént kineveztetett Kormányozó, azonnal általadják a' munkának addig réájok bizattatva volt Kormányozását, a' Tarsaság által a' tőlönk helybehagyatott Statútumok szerént felállittatott Direktzióknak.'

§. 13. Ennekutánna csak a' Bankótársaság' institútumának jusaival bíró képviselőknek jóvállására 's a' mi helybehagyásunkal eshetik valamelly változás a' Bankónak regulaztatásában.

§. 14. A' Bankó, félfél esztendőnként a' mi Bízatosainknak jelenlétekben rekeszti-bé a' maga számvetéseit, 's ezeknek resultátumát közönséggé, téteti 's nekünk is előnkbe terjeszti.

§. 15. A' Finantziái Adminisztráció által tőlünk nyerendő helybehagyással, a' Monarkhiában más helyeken is állithatfel Filialis Bánkókat, ott a' hol néki a' czéllal megégyezőnek lenni látszik, és a' maga institútumának principiumaival megégyezőleg.

II-dik Szakasz. A' Bankó' foglalatosságairól, 's a' néki meghívántató intézetekről.

§. 16. A' Nemzeti Bankó, a' maga egyenesen tsak a' papirospénz' béváltására határozatva levő Czedulabankói tulajdonságához képest: — a), a' papirospénznek egy különös Pátensben meghatározatandó módok szerint való béváltását viszi véghez. — b), a' béváltásra nézve Bankónotákat ad-ki, de soha sem többet, hanem tsak annyit, a' mennyi erre a' célra a' meghatározatott mérseklésszerént meg fog kivántatni; — c), a' Bankónotáknak pengőpénzért való felváltatását elintézi; — d), a' béváltott papirospénzt időörlidőre semmivé teszi.

§. 17. Ezen elrendeltetéséhez képest: — a), gondoskodik a' Bankónotáknak tsináltatásáról 's kikészítettéséről; — b), által veszi a' papiros pénznek béváltatására határozatott pengőpénzsummákat, 's a' béváltó kassának dotáltatására fordítja; — b) az itt következő kassákat felállítja 's munkába indítja, úgy mint: az *égygyiket*, hogy minden belégyülő summáknak gondját viselje 's azokról számoljon — a' *másikat*, hogy a' bététetendő papirospénzsummákat általvegye 's azokért részint Bankónotákat, részint Obligációknak felvételére igazító czedulákat (*recognitziókat*), adjon-ki — *harmadikat*, hogy a' Bankónotákat pengőpénzért 's a' pengőpénzt Bankónotákért felváltsa.

§. 18. A' Bankónoták, a' Bankó által 's annak nevében, 5, 10, 25, 50, 100, 500, 1000 forint mennyiség szerint készítetnek. Ezek a' Bankóra való *Utasítások* (*Anweisungok*), a' melly köteles azt, a' tulajdonosnak, ha kívánja, azonnal (*auf Sicht*), nevbetseszerént, Conventziós mértékre vert ezüst pénzben kifizetni.

§. 19. A' közjárásra nézve a' törvények által megemértetett és felvétetet fizető eszközök lenni nyilatkoztatjuk a' Bankónotát. A' magános személyek nem kényszerítettnek azt egymásközött való fizetésekben elvenni: hanem a' Statusnak tartozó többféle adózásokban és fizetésekben megkívántatnak, 's minden közönséges kassákba egész nevbetsék szerint mint finum ezüstpénz, úgy bévétetnek.

§. 20. A' hamis Bankónotatsinálóra és meghamisítóira éppen azok a' büntetések rendeltetnek, mellyek már a' papirospénz' meghamisítóira nézve meghatározatva vannak.

§. 21. Azok a' Conventzióspénzsummák, mellyeket a' Státus' Adminisztrációja a' papirospénz' béváltására szánt, oly módon adattatnak a' Bankónak, hogy azoknak visszafizettetéséhez vagy nyereség-hajtásához többé semmi jus nem tartatik. A' Bankó az e'képpen hozzá érkező készpénzt a' Direktorok' zárja alatt tartja' mint Depositumot, 's abból a' Váltókassáknak időnként bizonyos summákat ad.

§. 22. Azon kassa, a' hol a' Bankónoták pengőpénzért béváltatnak, ad-ki, ha kívántatik, Conventziós pénzért ugyan olyan summájú Bankónotát is.

§. 23. A' béváltás' útján bérjött papirospénz többé semmi esetben ki nem adattathatik, hanem, mint illethetetlen Depositum, megtartatván, időszakoszonként, a' Bankó által és általunk kirendeltetó Bízatosoknak jelenlétekben, semmivé kell annak tétettetni.

§. 24. A' Bankóaktziákért bégyülő papirospénz summák hasonlóképpen semmivé tétet-

tétetnek, és ezekért obligációkat kap a' Finantzadminisztrációtól, a' mellyekért néki ez, Conventziós pénzben száztól 2 1/2 forint kamatot fizet. Ezek a' kamatok (interesek), valamint szintén az a' nyereség is, melly a' Bankóadminisztrációnál ennek költsége' levonása után marad, mint jutalom az Aktzionáriusok között osztatnak - ki.

§. 25. Azok a' 200 Conventziós forintok, mellyeket az Aktziákra való befizetéskor a' 2000 forint papiros pénzen kívül bé kell fizetni, fogják a' Bankónak, a' kifizetendő summákra való jövődöbéli fundusát teni. Mint *Fizető Bankó*, akkor kezd hozzá a' Bankóinstitútum a' maga munkájához, mikor az első ezer Aktziáknak bévétele után a' Nemzeti Bankó az Aktzionáriusok' tulajdonává leszen, 's azoknak administrálása alá jut.

§. 26. A' Nemzeti Bankó, mint *Fizető Bankó*, ki fogja fizetni jó fundamentomon álló kereskedő házaknak Valtó 's egyéb kereskedésbéli zállog leveleit is Bankónotákkal, a' mellyek számának a' kifizetésbéli munkáért való fundussal 's a' béváltott pénzlevelekkel meg kell egygyezni, 's a' mellyeknek a' Bankó' béváltó kassáinál azonnal (*auf Sicht*) lejendő pénzététetődése, Conventziós kész ezüst pénzben, névbetsek szerént tökéletes bátorságba helyezettetik.

§. 27. A' kevesebb számú Biztosság, melly az Aktzionáriusok' választása által állittatik-fel, a' Bankó' jövődöbéli administratziójának reguláztatásán kívül, projektálni fogja a' fizetést közelébről illető határozásokat is, a' mennyiben ezek a' kamat' mennyiségének mértékét, a' Bankónak telyes bátorságba való helyezettetését, 's a' fizetés' dolgában való egyéb módokat, illetik.

§. 28. A' *Fizető Kassának* valósággal való felállása 's foglalatosságainak elkezdődése, a' Bankóbiztosságnak további elintéztetésétől függ, 's közönségesen ki fog továbbá hirdettetni.

§. 29. Minthogy a' Nemzeti Bankó'

fundusának azonkívül, a' mit annak a' Státus' Administratziója által ad, 50,000 Aktziákból kell fundáltatni, ehezképpest a' Bankó mind addig folytatni fogja az Aktziák' gyűjtését míg ez a' summa egészszen bégyülend.

§. 30. Zállogra való költsönözésekre, tsak akkor fog botsátkozni a' Bankó, mikor már a' papirospénz' béváltásának munkája 's az ő fizetésbéli foglalatosságai telyes folyamatban lesznek, és arra elégséges 's olyan pengő pénze leszen, a' melly nélkül ellehet. Ezen esetben költsönbe is fog Conventziós pénzt adni, pupillaris bátorsággal bíró vagyonokra.

§. 31. Az újonan kiadandó Obligatziókra nézve felállandó *Eltörlő fundus* a' Bankóinstitútummal öszszetsatoltatik, 's eleintén az ideigvalóképpen kineveztetett Direktórok, az után pedig a' Bankótársaságnak az institútum reguláival megégygyezőleg rendeltetett Elöljárói által administráltatik 's ezen célra nézve haladék nélkül egy különös *Eltörlő - kassa* állittatik - fel.

§. 32. A' Finantzadminisztratzió haladék nélkül egy Diplómat fog általadni a' Bankónak arról, hogy ennek esztendőnként egy millió forintot fog Conventziós pénzben fizetni *Eltörlő - fundus* képpen, 's ezen summát hónaponként teszi - le egyenlő részenként.

§. 33. A' Bankó az *Eltörlő Fundusnak* ezen bévétele a' kiadott Obligatzióknak béváltatásokra fordittatja az *Eltörlő - kassa* által a' közönséges Bőrsében, 's a' Finantzadminisztratzióval bizonyos időkben az elfogadandó béváltás' ára eránt értekezni fog. A' béváltatott Obligatzióknak kamatai által az *Eltörlő - Fundus* neveltetik, és ő oly módon használja ezeket, mint a' néki határoztatva lévő egyéb jövedelmet.

§. 34. A' Bankóinstitútum' költségeit, annak az Aktzionáriusok' kezére való jutásáig, a' Státus teszi; azután pedig a' Bankó nyereségéből kell annak kitelni. Azok a' személyek, kik annak első megfundáltatá-

tatásakor hivatalba léptek, csak addig maradnak meg hivataljaikban, míg a Bankótársaság maga tehet tiszteket magának.

III-dik Szakasz. A' Nemzeti Bankó Jusai és Tartozásai.

§. 35. A' Privilegiált Nemzeti Bankó csak egyedül fogbírní azon jussal, hogy Bankónotákat készíttessen 's kiadjon, mellyekkel a' 19-dik paragrahusban kifejezetett kedvezések is összeköttetve vagynak, és a' mellyek a' Bankónak kész pénzbéli fundusain kívül még a' Státus' minden bányáinak különös zálogba való adattatása 's egyéb előre való, különös gondoskodások által is bátorsagossá tétettetnek.

§. 36. Hogy a' Bankótól kitelhető pengőpénzbéli summák a' Bankónak szükséges foglalatosságaira 's a' közönség' hasznára nézve annál kevesebbé félegittessenek-meg, a' Finantzadminisztráció nem kívánja, hogy a' Státus' kassáiba befolyó Bankónotákat pengőpénzei váltsa-el a' Bankó.

§. 37. Semmi más Társaságnak meg nem engedtetik, hogy kifizető (*Eskonto*) intézetumot állíttson-fel. Csak egyedűt a' Nemzeti Bankó bír azzal a' jussal, hogy ott, a' hól néki hasznosnak lenni látszik, Filialis Bankóintézetumokat vagy Fizetőkassákat állíttson-fel a' mi helybehagyásunkal.

§. 38. A' Bankónak foglalatosságai-ból származandó nyereség, csak az ő minden másokat kiszorító tulajdona, 's arról minden számvetésnek végződésekor a' Bankónak reguláztatásával megégygyező *Dividendumot* kell készíteni 's az Aktzionáriusoknak kiosztani.

§. 39. A' Bankónak jussa van arra, hogy az Eltörő Fundus, esztendőnként való jövedelmének ötöd részét, a' kifizető Bankónak, a' bététetett Aktziákért való Obligatzióknak felváltatásokra általadja. Ez a' beváltás olyan módon esik, hogy minden 100 Forint Conventziós pénzért, mellyet a' Bankó héveszen, a' Státus' adottságából 2 1/2 per Centumós Obligatzióban két száz forintok huzattatnak-le. Azok a' summák,

mellyeket a' Bankó ezen visszafizetés által kapni fog, az ő tartalék fundusának egy részét fogják formálni 's fordíttathatnak kifizetésekre, 's zálogért való költsönözésekre, hanem az Aktzionáriusok között nem osztathatnak-ki.

§. 40. A' Bankó azzal a' jussal is bír végezetre, hogy a' maga Bankónotáinak meghamissítói után vizsgálodjék, 's az Előljárókat a' meghamissításnak meggátolására 's a' meghamissítóknak megbüntetésekre, meghívja.

§. 41. A' Bankó különösen köteleztetik arra, hogy a' maga Bankónotáit semmi egyéb célra ne fordíttsa, hanem csak a' mellyek a' jelen lévő Pátensben meghatározatva vagynak, 's azokat soha ki ne adja annak szoros megfontolása nélkül, hogy van-e' elegendő pengőpénze, 's elég bátorságosan fedeztetneké a' már kiadott summák. Igen szorosan köteleztetik arra is, hogy a' tulajdonosok' kívánságára, a' kiadott Bankónotákat Conventziós pénzel 's az ő névbetsekszerént mindenkor azonnal beváltsa. És valamint a' Bankónak szabadságában áll az, hogy az ezen feltételek alatt reá bízott eszközöket ezeknek legszélessebb kiterjedések szerént használhassa, ugy szintén az Aktzionáriusok egész bétett summájokkal kezeskedni tartoznak a' Bankónoták' jó és megszűnésnélkül való bátorságaért.

IV - Szakasz. A' Nemzeti Bankónak a' Státus' Adminisztrációjához képest való állapota.

§. 42. A' Nemzeti Bankó egy olyan magános intézetum, melly a' Státus' Adminisztrációjának különös oltalmazása alatt van, 's csak a' maga első elrendeltetését veszi a' Státustól.

§. 43. A' Bankó' dolgai a' Bankódirektzió által az egész Bankótársaságnak nevében, csak maga által ugyan, hanem az Aktzionáriusok, 's a' mennyiben a' Státusnak követését illeti, a' Státus' Adminisztrációjára eránt való számadással kormányozzák.

(A' Többi a' jövő postanapon követhetik.)